

Bài 1

SỰ NGUY HIỂM CỦA BOM MÌN VÀ VẬT LIỆU CH- A NỔ

1. Đọc thông tin sau:

Việt Nam là một trong những n- ớc trên thế giới chịu nhiều ảnh h- ớng nặng nề nhất về bom mìn, vật liệu ch- a nổ. Theo thống kê của Bộ Quốc Phòng, Việt Nam còn từ 350.000 đến 800.000 tấn vật liệu ch- a nổ và khoảng 3,5 triệu quả mìn.

Quảng Trị là một trong những chiến tr- ờng ác liệt nhất trong cả n- ớc. L- ợng bom mìn ch- a nổ còn sót lại sau chiến tranh hiện đang “chung sống” cùng ng- ời dân Quảng Trị. Chúng nằm rải rác ở nhiều nơi, th- ờng xuyên rình rập gây tai hoạ cho con ng- ời, nhất là đối với trẻ em.

Theo số liệu của Sở Lao động Th- ơng binh - Xã hội tỉnh Quảng Trị, huyện Triệu Phong có 1270 ng- ời chết và bị th- ơng do bom mìn, vật liệu ch- a nổ kể từ năm 1975 đến nay. Nh- ư trên thực tế, con số ng- ời chết và bị th- ơng còn lớn hơn nhiều. Không năm nào ở Quảng Trị không có ng- ời bị tai nạn bom mìn, vật liệu ch- a nổ.

Thảo luận nhóm:

- a. Trao đổi những thông tin về tình hình bom mìn, vật liệu ch- a nổ hiện nay ở xã, làng em.
- b. Từ những thông tin trên em rút ra điều gì cho mình trong cuộc sống hàng ngày?

2. Là một tuyên truyền viên về giáo dục phòng tránh tai nạn bom mìn, em sẽ nói cho mọi người biết những gì về bom mìn, vật liệu ch- a nổ?

3. Sắm vai theo tình huống

Chuẩn bị năm học mới, gia đình Hoa cần có một số tiền để mua sắm quần áo, sách vở cho chị em Hoa. Vừa lúc đó, chú Hoan hàng xóm sang rủ bố Hoa đi thu gom phế liệu từ bom mìn, vật liệu ch- a nổ ở khu rừng sau đồi Ph- ụng Hoàng, nơi x- a kia là chiến tr- ờng. Mẹ Hoa không đồng tình vì cho rằng đây là việc làm rất nguy hiểm.

Nếu là Hoa, em sẽ xử lý nh- thế nào?

Bom mìn, vật liệu ch- a nổ đe dọa cuộc sống con người. Hãy tránh xa!

Bài 2

CHÚNG TA CÓ THỂ SỐNG AN TOÀN

1. Những nguyên nhân gây tai nạn bom mìn

Sau đây là một số nguyên nhân dẫn đến tai nạn bom mìn, vật liệu ch- a nổ. Theo em, đâu là **nguy^{TM}n nh©n** thường gây ra tai nạn **@ới v©ei tr© em**. Đánh dấu X vào ô trống sau nguyên nhân mà em chọn:

a) Tắm trong đầm n- óc là hố bom cũ.

b) Ném vào vật nghi ngờ là bom mìn.

c) Tìm phế liệu từ bom mìn, vật liệu ch- a nổ.

d) Đứng xem ng- ời khác c- a bom mìn.

e) Đốt lửa sát mặt đất ở khu vực có bom mìn.

g) Đi vào nơi có biển báo nguy hiểm.

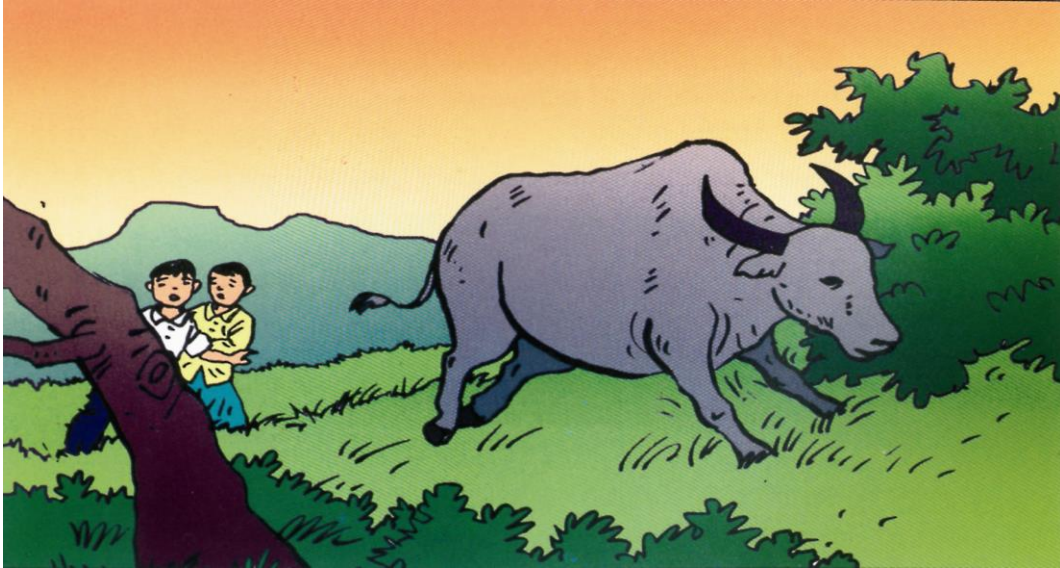
2. Trong các việc làm sau, việc làm nào đúng, việc làm nào sai?

Hãy điền chữ Đ vào ô trống ở việc làm đúng, S vào ô trống ở việc làm sai và giải thích tại sao.

- a. Khi nhìn thấy ng- ời lớn c- a bom mìn, em lại gần để can ngăn.
- b. Khi nghi ngờ vật gì đó là bom mìn, không sờ hoặc đá vào.
- c. Không vào khu vực có biển báo nguy hiểm.
- d. Nói với mọi ng- ời những nơi nguy hiểm mà em biết.
- e. Khi nhìn thấy bom mìn, vật liệu ch- a nổ cần đến gần để đánh dấu.
- g. Khi nhặt đ- ợc bom mìn, nên ném chúng xuống n- ớc.
- h. Khi nhìn thấy bom mìn, em nhặt lên xem.
- i. Khi nhìn thấy bom mìn, em báo cho ng- ời lớn biết.

3. Đọc truyện "Đi chăn trâu"

Tan học, Tuấn và Hùng cùng nhau đi chăn trâu ở một bãi cỏ rộng. Hai bạn thả trâu rồi cùng đi cắt cỏ. Bỗng con trâu của Tuấn lồng lên, chạy về phía bụi rậm đằng xa. Tuấn vội vàng đứng dậy chạy đuổi theo. Thấy vậy, Hùng ngăn lại:

- Tuấn ơi, đừng chạy theo nó vào chỗ ấy, nguy hiểm lắm!

Tuấn ngạc nhiên nhìn Hùng, nói to:

- Phải bắt nó lại chú!

Hùng từ tốn nói:

- Ủ, nh- ng chạy vào bãi hoang đó, nhỡ có bom mìn sót lại thì sao? Chúng mình hãy đợi một tí rồi tìm cách khác lừa nó về.

Một lúc sau, khi thấy con trâu chạy đã th- ăm mệt, dừng lại ăn cỏ, hai bạn mới th- ận trọng đi theo con đ- ồng mòn đến gần chỗ trâu ng- ồi ng- ợc trở về.

Đọc đ- ồng Tuấn nói với chú trâu:

- Mà- y cũng phải nghe lời anh Hùng nh- ́! Đừng chạy vào chỗ hoang ăn cỏ, đừng bắt tao chạy theo mà- y vào chỗ bụi rậm mà có ngày nguy hiểm nh- ́!

Trả lời câu hỏi:

Tại sao chạy theo trâu vào bãi hoang hay bụi rậm lại nguy hiểm?

4. Đóng vai và xử lý tình huống:

Anh Tý ở gần nhà Vinh làm nghề tìm kiếm phế liệu. Thấy Vinh đang cần tiền mua sách, anh hứa sẽ cho Vinh một số tiền nếu Vinh giúp anh cùng mang một quả đạn về nhà.

Nếu là Vinh, em sẽ quyết định nh- ́ thế nào?

5. Xử lý tình huống:

Ở địa ph- ơng em, hiện nay vẫn còn một số ng- ời sống bằng nghề tìm kiếm và c- a đ- ục bom mìn, vật liệu ch- a nổ. Mặc dù bản thân họ đã từng đôi ba lần bị th- ơng, nh- ́ng họ vẫn ch- a bỏ nghề.

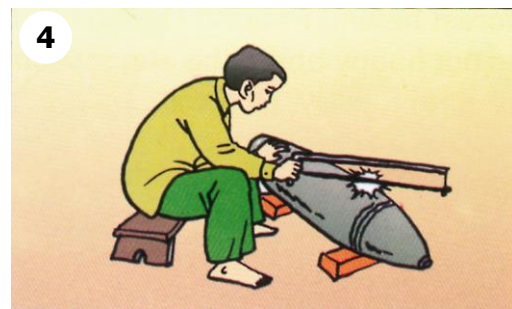

Trả lời câu hỏi:

- a. Nếu là con của những ng- ời này, em sẽ làm gì?
- b. Nếu là hàng xóm của những ng- ời này, em sẽ làm gì?

6. Các cách phòng tránh tai nạn bom mìn

Hãy quan sát và viết lời chỉ dẫn về cách phòng tránh tai nạn bom mìn d- ới từng tranh cho phù hợp.

**Hãy biết cách tự bảo vệ mình và người khác
khỏi tai nạn bom mìn.**

Bài 3

BOM MÌN, VẬT LIỆU CH- A NỔ

CẢN TRỞ LAO ĐỘNG SẢN XUẤT

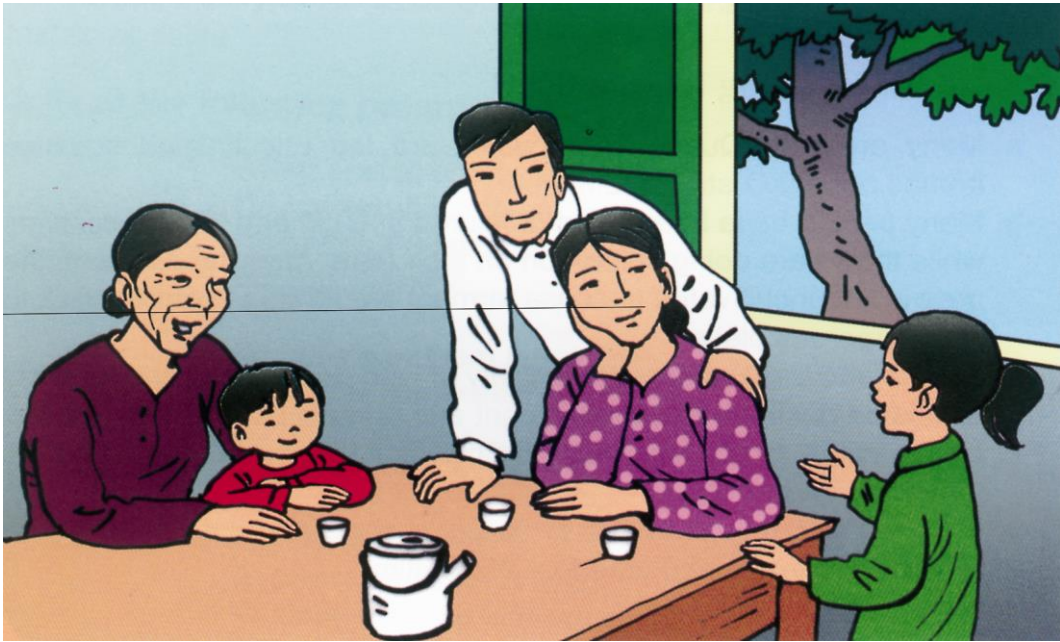
1. Đọc thông tin và trả lời câu hỏi:

Bom mìn, vật liệu ch- a nổ cản trở lao động sản xuất và ảnh h- ưởng đến cuộc sống của ng- ời dân nh- thế nào?

- a. Nhiều vùng đất của Quảng Trị ch- a sử dụng đ- ợc do còn nhiều bom mìn, vật liệu ch- a nổ.
- b. Nhiều ng- ời chết hoặc bị th- ơng do bom mìn, vật liệu ch- a nổ trong khi lao động sản xuất ngay trên đồng ruộng của gia đình. Những mảnh đất này sau đó th- ờng bị bỏ hoang vì ng- ời dân không muốn trở lại sản xuất ở đó.
- c. Bom mìn, vật liệu ch- a nổ ảnh h- ưởng tới năng suất lao động do môi tr- ờng bị tàn phá, độ màu mỡ của đất bị giảm sút.
- d. Đời sống của gia đình sẽ rất khó khăn nếu ng- ời lao động chính bị th- ơng hoặc chết do tai nạn bom mìn.
- e. Gia đình ng- ời bị nạn phải tiêu tốn một khoản tiền lớn vào việc chạy chữa, thuốc men cho ng- ời bị nạn.

2. Nghe kể chuyện về hậu quả của tai nạn bom mìn.

3. Tập kể chuyện với gia đình và cộng đồng và hậu quả của tai nạn bom mìn.

4. Quan sát bức tranh sau và nêu những hậu quả của tai nạn bom mìn:

Bom mìn, vật liệu ch^ảa nổ cản trở lao động sản xuất và đe dọa cuộc sống của con ng^{ườ}i.

Bài 4

V^oỢT LÊN SỐ PHẬN

1. Thảo luận và xử lý tình huống:

Trong khi đi chăn trâu, An gặp một ng- ời bị tai nạn bom mìn. An nên làm gì để giúp ng- ời bị nạn:

- a. Bỏ chạy.
- b. Chạy nhanh đi gọi ng- ời lớn tới cứu giúp.
- c. Tự mình lấy áo sạch băng bó cho ng- ời bị nạn.
- d. Hỗ trợ ng- ời lớn sơ cứu và đ- a ng- ời bị nạn đến nơi cứu chữa.

2. Đọc truyện và trả lời câu hỏi:

- a. Bạn Hoàng Quang Sỹ và chú Nguyễn Quang Hoàng đã gặp những khó khăn gì trong cuộc sống? Vì sao?
- b. Mặc dù gặp khó khăn nh- ng họ đã v- ơn lên trong cuộc sống nh- thế nào?
- c. Qua hai câu chuyện trên, em có suy nghĩ gì về các nạn nhân bom mìn?

Chuyện của bạn Hoàng Quang Sỹ

Bạn Hoàng Quang Sỹ ở thôn Xuân Khê, xã Triệu Ái, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị. Sỹ bị tai nạn năm 1998, khi đang học lớp 4. Hôm đó, trên đ- ờng đi chăn trâu cùng các bạn, Sỹ nhìn thấy một vật lạ tròn tròn bèn dùng

búa đập. Tai nạn xảy ra đã c- ớp đi cánh tay trái của Sỹ. Gần hai năm sau, ba của Sỹ cũng bị chết trong một tai nạn bom mìn khi đi nhặt phế liệu ở làng bên. Cuộc sống gia đình Sỹ từ đó gặp rất nhiều khó khăn.

Bạn Hoàng Quang Sỹ (bên phải)

Sau hơn một tháng nằm viện, Sỹ tiếp tục đi học. Chỉ còn một tay, sức khỏe lại yếu hơn do ảnh h- ớng của tai nạn, nên Sỹ gặp rất nhiều khó khăn trong học tập và sinh hoạt cá nhân. Tuy vậy, bạn vẫn khắc phục để đi học và đuổi kịp các bạn trong lớp. Năm đó, bạn Sỹ đạt học sinh tiên tiến và tiếp tục học lên lớp 5.

Chuyện của chú Nguyễn Quang Hoàng

Chú Nguyễn Quang Hoàng ở xã Triệu Th- ợng, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị. Ngày 11/9/1994, trong khi đang cuốc đất tìm phế liệu, chú đụng phải mìn và mìn nổ làm chú bị mù cả hai mắt.

Chú Nguyễn Quang Hoàng và con gái

Sau hơn một tháng đ- ợc cứu chữa ở bệnh viện tỉnh Quảng Trị, chú ra viện với đôi mắt bị mù và tâm trạng buồn chán, tuyệt vọng. Nh- ng rồi đ- ợc sự động viên, giúp đỡ của gia đình, bạn bè và chính quyền, chú đã

v- ợt lên những khó khăn đời th- ờng, hoà nhập với cuộc sống. Hiện nay, chú là Chủ tịch Hội Ng- ời mù huyện Triệu Phong, đ- ọc mọi ng- ời yêu mến và kính trọng. Trong gia đình, chú là một ng- ời chồng, ng- ời cha g- ơng mẫu.

Noi g- ơng cha, các con chú: Nguyễn Thị Trà My, Nguyễn Thị Trà Chi, Nguyễn Quốc Thọ và Nguyễn Thị Trà Vi đều là những học sinh chăm ngoan, học giỏi.

3. Với mỗi câu sau, em chọn ý kiến nào: đồng ý (Đ), phân vân (P), không đồng ý (K). Vì sao?

- a. Bị th- ơng tật vì tai nạn bom mìn là coi nh- hết đời.
- b. Ng- ời khuyết tật vẫn có thể sống có ích cho gia đình và xã hội.
- c. Trẻ em khuyết tật có quyền đ- ọc giúp đỡ.
- d. Mọi ng- ời đều có trách nhiệm giúp đỡ nạn nhân bom mìn v- ợt khó khăn, hoà nhập với cuộc sống.

Khi gặp ng^oời bị nạn, hãy tìm cách báo ngay cho ng^oời lớn. Nếu có thể, em hãy hỗ trợ ng^oời lớn sơ cứu và đ^oa nạn nhân đến bệnh viện.

Hãy noi g^oơng những ng^oời khuyết tật v^oợt lên số phận!

Chịu trách nhiệm xuất bản: GS. Nguyễn Đình Thiêm

Trình bày: HAKI

Đăng ký KHXB số: 536-2007/CXB/02-110/LĐXH ngày 10 tháng 7 năm 2007

Số l-ợng bản in: 1.500 cuốn

Khổ: 17 x 24cm, in tại Công ty Cổ phần in và th-ợng mại Đông Bắc

In xong và nộp l- u chiểu tháng 7 năm 2007